

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Reg. I. Omnis res, per quascunque causas nascitur, per easdem
dissolvitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

DECRETALIUM LIB. V.
REGULA I.

Omnis res, per quascunque causas nascitur, per easdem dissolvitur.

Concordat Regula 35. ff. de reg. jur. Nihil tam naturale est, quam eo genere quidve dissolvere, quo colligatum est, ideo verborum obligatio verbis tollitur, nudi consensus obligatio contrario consensu dissolvitur.

Quæres primo. Quis hujus Regulae sensus?

¶ Omnis res omnisque obligatio temporalis, per quascunque causas contrahitur, per easdem & dissolvitur; hujusmodi enim obligationes temporales sive contractus Contrahentium constituuntur consensu, & dissensu dissolvuntur. Sic sponsalia mutuo consensu inveniuntur, & eodem rescinduntur. *Cap. præterea, 2. de sponsal.* Emptio & venditio paciscentium consensu perficitur, & tollitur ante traditionem, & post traditionem eorundem per redditionem mercis & pretii consensu. *L. prout. 80. ff. de solut.*

Quæres secundo. Quæ ad hanc Regulam exceptio?

¶ Regula non tenet in Spiritualibus: sic Sacramenta Baptismi & Ordinis semel suscepta, sicut non iterantur, sic non remittuntur. *Gloss. ad Reg. verb. omnis res.* Matrimonium carnale mutuo consensu contractum non dissolvitur: quia si consummatum, Christi cum Ecclesia, per carnis humanæ assumptionem, significat conjunctionem. *Cap. si debitum. 5. de bigam.* Si verò ratum, unionem inter DEUM & hominem justum per dilectionem repræsentat. Matrimonium quoque spirituale Episcopi cum Ecclesia consentientium non dissolvitur dissensu; dubitari enim non debet, quin Omnipotens DEUS spirituale conjugium, quod est inter Episcopum & Ecclesiam, suo tantum judicio reservaverit dissolvendum. *Cap. inter corporalia. 2. de transl. Episcop.* Demum Regula in Religiosa habet exceptionem Professione.

C A S U S.

Achatius cum Caja jurata contraxit sponsalia, quæ interveniente postmodum personarum displicentiâ mutuo dissolvunt consensu. (A) Achatius quidem per verba de præsentî ducit Semproniam, quam consummato matrimonio leprosam esse invenit, ad avertendam autem Achatii infectionem Semproniam consentit, ut eodem, quo matrimonium contractum erat, dissolveretur consensu. (B) Caja Titio simplici castitatis voto obstricto desponsatur, quia vi præsentis Regulæ ipsum voti obligationem à se excutere posse arbitratur. (C) Achatius dissoluto cum Semproniam matrimonio

Religionem ingressus profitetur. (D) Postmodum instructus à Confessario, quòd attentata matrimonii dissolutio nulla sit & invalida, facti pœnitens ad Sæculum redit. (E) Semproniam leprosam interim mortuam peregrinationem ad limina Apostolorum suscipiens domum cum agris & possessionibus sine custode & administratore relinquit, quæ proin tanquam derelicta Nepos ejus occupat, & velut propria possidet. (F) Romæ à summo Pontifice ad Episcopatum promotus, inclinata jam ad finem ætate pro satisfactione peccatorum strictiorem Cisterciensium Ordinem ingreditur. (G)

R E S O L U T I O.

(A) **A**chatius & Caja sponsalia de futuro, ad instar eorum, qui societatem interpositione fidei contrahunt, & postea eandem sibi remittunt, licet mutuo dissolvunt consensu per Regulam *Cap. 2. de sponsal.* Nec obstat adjectum sponsalibus juramentum, cum illud in hoc passu contractui accessorium naturam sequatur principalis.

(B) Matrimonium validum est, quamvis Semproniam scienter cum lepra contrahendo gravem commiserit deceptionem, ideoque ex parte Achatii ad divortium agi valeat. *Cap. fin. de conjug. leprof.* Matrimonialis tamen vinculi in vim præsentis Regulæ absque effectu attentata fuit dissolutio.

(C) Similiter Caja Titio castitatis vo-

to obligato ineptè Regulam applicat; licet enim universis liberum sit arbitrium in votendo, usque adeo tamen solutio necessaria est post votum, ut sine propriæ salutis dispendio alicui non liceat resilire. *Cap. licet. 6. de voto.*

(D) Quanquam Regula matrimonii non operetur dissolutionem, Achatius tamen validè professus est. *Arg. cap. ex parte. 9. cap. consuluit. 10. de convers. conjugat.* Cum in hoc casu Semproniam viro suo omnem, quam potuit, licentiam ad Religionem convolandam dedisse sit existimanda.

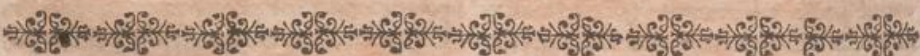
(E) Achatius propriâ autoritate monasterium deserere, & ad Sæculum redire nequibat, sed formam à Trident. *Sess. 25. de Regular. cap. 19.* contra Professionem

professionem reclamare volentibus præscriptam observare debebat. Nec Regula ei suffragatur, cum nec ipse, nec Religiosis Superior per vota factam DEO obligationem remittendi habeat facultatem.

(F) Si Achatius bona sua adhuc possidere poterat, ea sine custode & administratore quasi vacua deserendo, illorum amisit possessionem; hic enim subintrat *Regula cum Gloss. in eand. verb. omnis res.* Nam sicut acquiritur possessio animo & corpore. *L. possideri. 3. ff. de acquir. vel amitt. possess.* Ita quoque amittitur, si in ea utrumque in contrarium actum est. *L. quemadmodum. 8. ff. ibid.* dicitur: *Si possidere adhuc poterat: quia supposita*

Religiosæ Professionis validitate bona Achatii cum proprietate & possessione ad monasterium transierunt conformiter *Reg. 42. de Reg. Jur. in 6. Accessorium naturam sequi congruit principalis.*

(G) Episcoporum translatio, depositio & cessio soli Rom. Pontifici noscitur esse reservata. *Cap. inter corporalia. 2. de translat. Episcop.* Quamvis igitur Episcopus pennas habeat, quibus satagat in solitudinem Religiosam avolare, ita tamen strictæ sunt nexibus præceptorum, ut liberum non habeat absque Papali permissione volatum. *Cap. nisi cum pridem. 10. de renunt.*

REGULA II.

Facta, de quibus dubium est, quo animo fiant, in meliorem partem interpretamur.

Quæres primo. Quis hujus Regulæ sensus?

R. Quando actiones ita sunt indifferentes, ut bono vel malo animo aut intentione fieri valeant, & dubium, an animo bono vel malo factæ fuerint, eas in partem meliorem interpretari oportet, judicando scilicet, quod bono intentionis oculo sint exercitæ, conformiter monito Christi: *Nolite judicare, & non judicabimini, nolite condemnare, & non condemnabimini. Matth. 7.*

Quæres secundo. Quæ hujus Regulæ ratio?

R. Lex charitatis dicitur, quemlibet innocentem & bonum habendum, donec malus esse probetur; cum enim homo naturâ suâ sit bonus, jus ad famam & bonam habet existimationem, donec criminis reus appareat, aut probetur.

Quæres tertio. Quæ à Regula exceptiones?

R. *1ma* est: Pro securitate sua res proprias quilibet ita custodire potest, ac si proximus malus esset, v. g. hominem peregrinum hospitio excepturus cistas obserandi libertatem habet, cum cautela hæc rerum propriarum amore, earumque